

Преподавание иностранных языков требует от преподавателей не только развития методологических и педагогических компетентностей, но и постоянной работы, направленной на поддержание необходимого уровня владения иностранным языком. Поддержание языковой компетентности требует систематического обучения речевым навыкам (произношения, лексики, грамматики) и аспектов речевой деятельности (разговор, аудирование, чтение и письмо), что ставит перед учителем требование взаимодействовать с носителями языка или теми, кто использует язык, который преподают с целью отслеживания новых языковых явлений.

Рассмотрены направления и возможности повышения квалификации преподавателей иностранного языка в контексте повышения квалификации в учреждении высшего образования. Выделены современные Интернет-ресурсы, которые позволяют решать разнообразные задачи для повышения профессионального уровня преподавателей иностранного языка.

Ключевые слова: *новая парадигма, образование взрослых, преподаватели иностранного языка, повышения квалификации, заведение высшего образования.*

УДК 378.147.091.33-027.22:373.2-051]:37.015.31

Юлія Котелянець

Центральноукраїнський державний педагогічний
університет імені Володимира Винниченка

ORCID ID 0000-0003-3932-1824

DOI 10.24139/2312-5993/2020.07/073-085

ФОРМИ Й МЕТОДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ІНТЕГРАЦІЇ МОВЛЕННЕВОЇ ТА КОНСТРУКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Майбутній вихователь як суб'єкт педагогічної творчості повинен бути сам сформований як творча індивідуальність. Забезпечення міждисциплінарних зв'язків між дисциплінами різних циклів у процесі підготовки майбутніх вихователів до формування творчості дітей старшого дошкільного віку дозволяє сформуванню в майбутніх вихователів уміння інтегрувати знання з дисциплін. Творчому опануванню педагогічної діяльності сприяли дискусії, диспути під час обговорення результатів виконання творчих завдань, онлайн тренінгів. Реалізація інтерактивного підходу в підготовці майбутніх вихователів відбувається на основі організації інтерактивного навчання.

Ключові слова: *майбутній вихователь, професійна підготовка, творчість, дистанційна освіта, тренінг, дискусія, творчі завдання, інтерактивний підхід.*

Постановка проблеми. В умовах євроінтеграції наукового простору та модернізації системи вищої педагогічної освіти відбуваються зміни у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти. Завдання

забезпечення розвитку творчого потенціалу проголошено Законами України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про дошкільну освіту», Національною стратегією розвитку освіти в Україні до 2021 року, Конвенцією про права дитини. Саме від рівня підготовки майбутніх вихователів залежить розвиток творчості дітей дошкільного віку

Аналіз актуальних досліджень. Численні наукові праці присвячено проблемі формування готовності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до професійної діяльності (Г. Беленька, А. Богущ, Н. Гавриш, Л. Галаманджук, Т. Жаровцева, А. Залізник, Е. Карпова, І. Княжева, Н. Левінець, В. Нестеренко та ін.); розвитку творчої активності майбутніх фахівців дошкільної освіти (С. Гаврилюк, В. Лісовська, О. Листопад, І. Онищук, Г. Тимофєєва, Л. Павлова та ін.). Творчий розвиток дітей дошкільного віку засобами театральнo-мовленнєвої та мовленнєво-ігрової діяльності досліджували Л. Артемова, А. Богущ, Н. Водолага, Н. Гавриш, Н. Луцан та ін.

Мета статті – розкрити форми й методи, що можуть бути використані в процесі професійної підготовки майбутніх вихователів до формування творчості дітей старшого дошкільного віку засобами інтеграції мовленнєвої та конструктивної діяльності.

Методи дослідження – нами було використано теоретичний аналіз, систематизацію, порівняння та зіставлення різних поглядів, що зробили можливим обґрунтування теоретичних засад підготовки майбутніх вихователів до формування творчості дітей старшого дошкільного віку засобами інтеграції мовленнєвої та конструктивної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Глобальні процеси, які відбуваються в сучасному світі, стають каталізатором трансформації традиційної системи освіти. Через розповсюдження вірусу Covid-19 з березня 2020 року всі країни почали запроваджувати карантинні заходи, що призвело до закриття всіх закладів освіти. Вони змушені були за короткий термін перейти на дистанційний навчальний процес.

Проблема розробки та впровадження системи дистанційного навчання в практику роботи різних типів закладів освіти розглядається різними науковцями. Зокрема: теоретико-методологічні основи досліджувалися С. Гончаренком, І. Зязюном, Н. Ничкало, І. Підласим; дидактичні основи дистанційного навчання представлені у працях В. Галузинського, М. Махмутова, П. Юцявічене; психологічні основи системи дистанційного навчання розглядалися Л. Виготським, П. Гальперінім, Н.Тализіною.

Історично дистанційне навчання виникло в 1840 році, коли Ісаак Пітман запропонував навчання через поштовий зв'язок для студентів

Англиї. Інтенсивний розвиток дистанційної освіти в Європі й Америці розпочався в 70-ті рр. ХХ ст. В Україні дистанційна форма освіти запроваджується з 2000 року й регулюється Концепцією розвитку дистанційної освіти в Україні та Положенням про дистанційну освіту МОН України, яке було затверджено Наказом № 40 Міністерства освіти і науки України від 21.01.2004 р. Згідно з Концепцією розвитку дистанційної освіти в Україні, та Проекту Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки, Наказу МОН України від 29.12.2009 р. № 1231 «Про впровадження науково-педагогічного проекту «Дистанційне навчання учнів»», велика роль приділяється інформатизації освіти. В умовах пандемії дистанційне навчання стало єдиним шляхом здобуття освіти по всьому світу. Всі заклади освіти змушені були перейти на дистанційне навчання.

Дистанційне навчання визначається як одна з форм організації навчального процесу, за якою всі або частина занять здійснюються з використанням сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій при територіальній віддаленості вчителя й учнів. Дистанційне навчання є одним із головних шляхів інформатизації й автоматизації освіти й використання новітніх технологій у навчанні, служить підвищенню ефективності освіти як такої. Організація якісної дистанційної освіти дозволить примножити освітні потужності та позитивно вплине на інтелектуальний потенціал держави.

Наказом № 406 від 16.03.2020 року «Про організаційні заходи для запобігання поширенню коронавірусу COVID-19» надані вказівки керівникам установ і закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої та післядипломної освіти на період карантину: «забезпечити виконання освітніх програм закладів освіти, зокрема шляхом організації освітнього процесу із використанням дистанційного навчання, що не передбачає відвідування закладів освіти її здобувачами, та у виняткових випадках шляхом ущільнення графіку освітнього процесу, а також виконання працівниками закладів освіти іншої роботи (організаційно-педагогічної, методичної, наукової тощо), запровадження гнучкого (дистанційного) режиму робочого часу працівників закладів освіти». Саме інтернет-технології допомогли забезпечити виконання освітніх програм закладів освіти.

Застосування інформаційно-комунікаційних технологій для підвищення ефективності навчання у своїх роботах описує Н. Морзе, О. Кузьмінська. Розглянуто структуру інформаційно-освітнього середовища

університету й роль Web-ресурсів для забезпечення якісної підготовки фахівців у працях О. Буйницької, Б. Грицеляка.

Дієвим способом кооперації додатків для поліпшення ефективності навчання та організації спільної роботи людей є веб-сервіси. Передаючи великий обсяг даних більш ефективно ніж раніше, вони забезпечують зв'язок між додатками, які виконуються в будь-яких точках земної кулі. У результаті, між викладачем і студентами встановлюється швидкий, зручний і продуктивний зв'язок, навіть якщо вони не перебувають в одній аудиторії. Веб-сервіс (англ. Web service) – програмна система, яка ідентифікується веб-адресою зі стандартизованими інтерфейсами. Вебслужби можуть взаємодіяти одна з одною й зі сторонніми додатками за допомогою повідомлень, заснованих на певних протоколах. У побуті вебсервісами називають послуги, що надаються в Інтернеті.

Web-ресурс Padlet являє собою віртуальну стіну, на яку можна прикріплювати фото, файли, посилання на сторінки Інтернет, замітки. Це може бути приватний проект стіни, модерована стіна з кількома учасниками, які будуть заповнювати віртуальну стіну інформацією або доступний для читання й редагування будь-яким користувачем майданчик для обміну інформацією (Баданов, 2013).

Сервіс можна застосовувати для актуалізації опорних знань, попередньо розмістивши потрібну інформацію, для узагальнення й систематизації знань, для підведення підсумків заняття та рефлексії. На етапі застосування вмінь та навичок можна реалізувати диференційований підхід до навчання. На заняттях дошку можна використовувати для демонстрації навчальної інформації. На ній можна розмістити правила, схеми, алгоритми, додаткові файли (презентації, текстові документи, відеоролики). Така віртуальна дошка дозволяє систематизувати матеріал, розмістити потрібні підручники та збірники, відео-уроки є чудовим помічником у підготовці до занять. У закладах освіти даний вебсервіс буде зручним інструментом для організації колективної діяльності.

Оптимальною для проведення відеоконференцій є платформа Zoom. Тут можна організовувати конференції та вебсемінари для різної кількості користувачів і спікерів. За допомогою Zoom можна організовувати спільні чати для листування й обміну матеріалами – як загальні, так і приватні; проводити онлайн-конференції з відео високої якості та запрошувати до 100 учасників (у безкоштовній версії, платна дозволяє збільшувати кількість учасників і спікерів); записувати як свої звернення, так і спільні розмови; під час конференцій та семінарів можна демонструвати матеріали на

робочому столі свого ПК, смартфона чи планшета; можна проводити необмежену кількість конференцій, та в безкоштовній версії кожна з них може тривати не довше 40 хвилин; конференції можна планувати і заздалегідь запрошувати учасників.

Для дистанційного навчання оптимальним буде поєднання платформи Zoom та Web-ресурсу Padlet. На онлайн дошці здобувачі освіти мають можливість ознайомитися з графіком проведення занять, переглянути презентації, відеоролики, прослухати аудіозаписи. У той самий час платформа Zoom може забезпечити відеозв'язок викладача та студентів.

Майбутній вихователь як суб'єкт педагогічної творчості повинен бути сам сформований як творча індивідуальність, яка, включаючи в себе творче мислення і здатність до творчої діяльності, успішно самореалізується в педагогічному процесі. Зрозуміло, що за таких умов актуальною є проблема становлення творчої особистості майбутнього вихователя.

У процесі професійної підготовки майбутніх фахівців дошкільної галузі доцільною є інтеграція. Сучасний освітній процес у педагогічних закладах вищої освіти дозволяє інтегрувати різні види діяльності.

Використовуючи результати досліджень американського педагога Дж. Гіббоне та українських учених Н. Овчаренко, І. Артьомова, І. Козловської та ін., визначимо основні характеристики інтеграції: інтеграція як синергетичний процес взаємодії, взаємовпливу, взаємопроникнення деяких частин з метою утворення цілісності, єдиної системи, причому утворена цілісність є більшою, ніж сума її частин; інтеграція як діяльність із вироблення спільного, для низки наук, підходу до вивчення, теоретичного опису й пояснення реальних явищ, процесів і об'єктів; інтеграція як результат інтеграційного процесу, тобто утворена зв'язана єдність; інтеграція як стан цілісної системи, як лояльність стосовно нових об'єктів процесу.

Звернімося до аналізу дисциплін, які передбачені навчальним планом спеціальності 012 «Дошкільна освіта». Знання про розвиток особистості дошкільника майбутні педагоги набувають у процесі вивчення дисциплін психологічного циклу. Майбутні вихователі оволодівають методами й прийомами розвитку та навчання дітей у процесі вивчення фахових методик. Майбутні вихователі повинні мати знання з дисциплін психологічного («Психологія дитяча») та методичного спрямування («Дошкільна лінгводидактика», «Культура мовлення та виразне читання», «Художня праця та образотворча діяльність з методикою»). Узгоджуючи зміст дисциплін, можна підвищити рівень підготовки майбутніх вихователів до розвитку креативного мовлення дітей дошкільного віку. У

робочих освітніх програмах дисциплін, які пов'язані з професійно-мовленнєвою підготовкою майбутніх вихователів, за якими навчаються студенти спеціальності 012 «Дошкільна освіта», наявна програма «Дошкільна лінгводидактика», у якій розглянуто методику розвитку мовлення дітей у різних видах діяльності (театрально-мовленнєвій, театрально-ігровій, образотворчо-мовленнєвій, музично-мовленнєвій тощо). У програмі для студентів позиціоновано зміст і характеристику словесної творчості та мовленнєвої творчості дітей (Кривонос, 2002).

Забезпечення міждисциплінарних зв'язків між дисциплінами різних циклів у процесі підготовки майбутніх вихователів до формування творчості дітей старшого дошкільного віку дозволяє сформувати в майбутніх вихователів уміння інтегрувати знання з дисциплін. Інтеграція може допомогти в розв'язанні різноманітних педагогічних ситуацій та завдань, забезпечити мобільність і гнучкість використання знань, умінь і навичок з розвитку творчості дошкільників під час педагогічної практики (Кривонос, 2002).

О. Плотницька виділяє такі умови художньо-творчого розвитку особистості майбутнього педагога: орієнтація на художньо образне сприймання й мислення; активізація емоційно-почуттєвої сфери; використання на заняттях інтегрованої схеми міжпредметних зв'язків; розвиток пошуково-орієнтованих потреб пізнання естетичних і художніх цінностей на основі запропонованих еталонів та методів; запровадження нетрадиційних художньо-виражальних засобів, мультимедійних технологій; здійснення поетапного процесу в роботі над будь-яким твором мистецтва; конструювання специфічних педагогічних ситуацій, у створенні яких важливе місце належить мистецтву. Адже мова мистецтва є образною будовою, через яку митець виражає, а глядач сприймає зміст твору. Вона містить не просто зображувальні засоби, а ґрунтується на цілій системі, структурі, методах використання цих засобів. Саме творчість допомагає проникнути в сутність мистецтва, злитися з його мовою й вилитися в живий твір. Розвинені художньо-творчі здібності необхідні й під час створення твору мистецтва, і при його сприйманні (Плотницька, 2009). Про особливу роль мистецтва в забезпеченні ефективності формування та розвитку в майбутніх учителів творчих здібностей наголошує Т. Мірошніченко (2015).

Професійна підготовка майбутніх вихователів до формування творчості дітей старшого дошкільного віку починається з озброєння їх умінням усвідомлювати проблему, поставлену викладачем, а пізніше формулювати її, з розвитку прогностичних здібностей, відчуття нового й прагнення до його пізнання. Прагнення майбутнього вихователя

самостійно відшукувати нову інформацію, висувати нестандартні ідеї, творчо освоювати суміжні галузі діяльності породжує в його свідомості оригінальні ідеї й сприяє формуванню у нього творчої активності, яка на сучасному етапі розвитку освіти є одним із провідних компонентів становлення його як творчої особистості. Таким чином, процес підготовки майбутніх вихователів повинен спиратися на творчу діяльність, яка виступає як один із основних компонентів змісту сучасної особистісно зорієнтованої освіти. При цьому слід зазначити, що якості, необхідні для творчої діяльності, як правило не даються від природи, а отримуються в результаті виховання й освіти. Творча діяльність студента починається тоді, коли він здійснює самостійний пошук нових шляхів вирішення проблеми, намічає нові, досконаліші, оригінальніші його напрями та раціональні способи розв'язання теоретичних і практичних задач.

Творчому опануванню педагогічної діяльності також сприяли дискусії, диспути під час обговорення результатів виконання творчих завдань. Нові підходи до конструювання методики проведення занять сприяли розвиткові здібностей імпровізації, плануванню творчої педагогічної діяльності, складанню схем педагогічних дій і моделі їх утілення, проектуванню плану траєкторії творчого саморозвитку, реалізації себе в процесі навчання. Використання творчих завдань сприяло інтенсифікації процесів засвоєння навичок творчого підходу до конструювання змісту навчального заняття й саморозвитку майбутніх педагогів у різних видах творчої діяльності.

З позиції проектування інноваційної, креативної компетентності особистості у вищій школі її можна подати як теоретичну та практичну підготовку студентів креативно діяти в різних освітніх ситуаціях. При цьому важливо розвивати особистісні освітні характеристики: знання, уміння й навички; ерудицію в тій чи іншій сфері; готовність ефективно діяти в певних ситуаціях (Гнатко, 1996, с. 409).

Розглядаючи цей аспект крізь призму компетентнісного підходу, варто погодитися з теорією В. Болотова та В. Серікова, згідно з якою зазначений підхід ставить на перше місце не інформативність студента, а вміння творчо розв'язувати проблеми, що виникають у таких ситуаціях: у процесі пізнання й пояснення явищ дійсності; у виборі професії й оцінюванні своєї готовності до навчання в професійному навчальному закладі, коли необхідно орієнтуватися на ринок праці (Богоявленская, 1995, с. 11).

Досить вагомим аргументом на користь проектування креативної компетентності майбутніх вихователів у процесі фахової підготовки є

креативний підхід, під яким розуміють методологічну спрямованість освітнього процесу на розвиток потреби майбутніх фахівців шукати нове, нестандартне вирішення навчального завдання (Крамаренко, 2017, с. 58). Саме це передбачає необхідність забезпечувати стимулювання в засвоєнні навчальної інформації та її реконструкцію шляхом активізації креативних здібностей. Цей підхід надає можливість гармонійно поєднати педагогічний вплив та активні дії студентів у навчанні, розвиток їхніх креативних здібностей і разом із тим набуття професійного досвіду. Говорячи про креативну компетентність майбутнього педагога як ключову в структурі педагогічних компетентностей, потрібно акцентувати різні її прояви в освітній діяльності. Вираженням креативної компетентності є педагогічні технології, якими користується студент та які пристосовує до умов отримання знань.

Для формування готовності майбутніх вихователів до формування творчості дітей старшого дошкільного віку в процесі професійної підготовки нами було використано онлайн тренінг.

У психолого-педагогічній літературі існують різні підходи до розкриття сутності поняття «тренінгу»:

- «тренінг – це група методів розвитку здібностей до навчання і оволодіння складним видом діяльності (Ємельянов, 1985, с. 89);
- «тренінг – це організаційна форма навчально-виховної роботи, яка, спираючись на досвід і знання її учасників, забезпечує ефективне використання різних педагогічних методів, за рахунок створення позитивної емоційної атмосфери у групі, та спрямовується на отримання сформованих навичок та життєвих компетенцій» (Семенова, 2006, с.17).

І. Вачков виділяє декілька парадигм тлумачення означеного поняття: тренінг як своєрідна форма дресури; тренінг як тренування, у результаті якого відбувається формування вмінь і навичок ефективної поведінки; тренінг як форма активного навчання, метою якого є, перш за все, передача психологічних знань, а також розвиток деяких умінь і навичок; тренінг як метод створення умов для саморозкриття учасників і самостійного пошуку ними способів вирішення власних психологічних проблем (Вачков, 1999, с. 22).

Найбільш вдалим для нашого дослідження є такі визначення тренінгу: «інтенсивні короткотривалі навчальні заняття, спрямовані на створення, розвиток і систематизацію навичок, необхідних для виконання конкретних особистісних, навчальних або професійних завдань, у поєднанні з посиленням мотивації особистості стосовно вдосконалення роботи» (Прутченков, 1993, с. 6); «система інтенсивних тренувань, у яких

моделюються елементи основних завдань професійної діяльності» (Прутченков, 1993, с. 18). Тренінг не передбачає передачу знань та вмінь у незмінному вигляді, а створює можливості прямої взаємодії з реальністю, яка вивчається, навчання на власному досвіді. У цілому тренінг являє собою систему інтерактивних прийомів і засобів, використання яких сприяє підвищенню професійної компетентності, розвитку й удосконаленню професійних якостей, умінь та навичок. Характерною ознакою тренінг-навчання є активна взаємодія учасників методичного заходу, яка зумовлена ігровою імітацією та моделюванням ситуацій, пов'язаних із професійним досвідом, і спрямована на підвищення мотивації до самоосвіти, педагогічної діяльності, формування практично-дійової сфери вихователя спеціальних груп для дітей із порушеннями зору.

Вправи і завдання, які використовуються у тренінгу, мають досить специфічне призначення. Навіть у тренінгах, орієнтованих на вирішення зовнішньої, по відношенню до особистості учасників, проблеми, де відпрацьовуються певні інструментальні навички, важливо створити такі умови для членів групи, щоб вони отримали інформацію про себе. Адже в кожного існують потреби в отриманні зворотного зв'язку про себе. Якщо такий зв'язок не реалізується – це руйнівним чином впливає на результат навчального процесу. Обмін враженнями й думками один про одного, формування гармонії в міжособистісних стосунках, сприяє вирішенню проблем взаємодії, коригує самосприйняття, самовідношення й систему самооцінок учасників (Петровская, 1989).

Під час конструювання програми і проведення тренінгу з розвитку педагогічної творчості нами враховувалися теоретичні напрацювання й практичний досвід у цій сфері (Л. Баженова, І. Вачков, М. Кашапов, С. Макшанов, Л. Петровська, Н. Хрящева та ін.). На підставі визначення того, що рівень педагогічної творчості може підвищуватися засобами тренінгу шляхом цілеспрямованого розвитку тих особистісних характеристик, які властиві творчим педагогам, у конструюванні програми тренінгу й підборі вправ нами враховувалися: творча уява, розвиненість інтелекту, цікавість до нового в пізнанні (як відношення педагога до нової інформації), легкість у сприйнятті нових ідей; здібність до саморефлексії тощо. Хоча ці властивості формуються протягом всього професійного життя, їх розвиток може здійснюватися цілеспрямовано, засобами спеціального тренінгу.

Реалізація інтерактивного підходу в підготовці майбутніх вихователів відбувається на основі організації інтерактивного навчання. Інтерактивне навчання трактується як спеціальна форма організації пізнавальної діяльності,

мета якої – створити комфортні умови навчання, за яких кожен студент відчуває успішність та інтелектуальну спроможність. Ознаками інтерактивного навчання є: наявність спільної мети діяльності; спланований очікуваний результат навчання; використання суб'єктного досвіду кожного студента; навчання на основі діалогу; співпраця в навчанні; досягнення успіху всіма учасниками освітнього процесу в умовах успішності кожного студента; активність усіх студентів в освітньому процесі; надання студентам відчуття інтелектуальної спроможності; наявність проблемного завдання, обмін знаннями, ідеями, способами діяльності тощо, формування та відстоювання (або зміна внаслідок дії аргументів) власної позиції в атмосфері взаємної підтримки й доброзичливості; поєднання індивідуальної, парної, групової, колективної роботи.

У процесі фахової підготовки здобувачі вищої освіти мали можливість брати участь у тренінгах та семінарах-практикумах під час яких здійснювалася інтеграція мовленнєвої та конструктивної діяльності. Під час практичних занять студенти мали можливість продемонструвати свої вміння створювати різноманітні декорації для театралізованої діяльності, обіграти їх під час інсценізації казок, обговорювали форми і методи активізації дитячої мовної творчості та демонстрували практичні навички під час складання фрагментів занять для ЗДО.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Дистанційне навчання – одна з найперспективніших форм навчання, яка може бути реалізована за допомогою веб-сервісів. Забезпечення міждисциплінарних зав'язків між дисциплінами різних циклів у процесі підготовки майбутніх вихователів до формування творчості дітей старшого дошкільного віку дозволяє сформуванню в них умінь інтегрувати знання з дисциплін. Творчому опануванню педагогічної діяльності сприяли дискусії, диспути при обговоренні результатів виконання творчих завдань, онлайн тренінги.

ЛІТЕРАТУРА

- Андреев, А. А. (2009). *Дистанционное обучение: сущность, технология, организация*. М.: Издательство МЭСИ (Andreev, A. A. (2009). *Distance learning: essence, technology, organization*. М.: MESI Publishing House).
- Баданов, А. *Виртуальная доска Padlet для организации коллективной работы с различными материалами* (Badanov, A. *Virtual board Padlet for the organization of collective work with various materials*). Retrieved from: <http://badanovag.blogspot.com/2013/09/padlet.html>.
- Богоявленская, Д. Б. (1995). О предмете исследования творческих способностей. *Психологический журнал*, Т. 16, № 5, 49-58 (Bohoiavlenska, D. B. (1995). On the subject of research of creative abilities. *Psychological Journal*, Vol. 16, no 5, 49-58).

- Вачков, И. В. (1999). Основы технологии группового тренинга. *Психотехники: учебное пособие*, (сс. 21-22) (Vachkov, I. V. (1999). Fundamentals of group training technologies. *Psychotechnics: a textbook*, (pp. 21-22)).
- Веб-сервисы как средство интеграции приложений. (*Web services as a means of application integration*). Retrieved from: <http://www.4stud.info/networking/webservices.html>.
- Гнатко, М. М. (1996). *Психологічні передумови роботи з обдарованими дітьми: метод. рекомендації*. Луцьк (Hnatko, M. M. (1996). *Psychological prerequisites for working with gifted children: method. recommendations*. Lutsk).
- Емельянов, Ю. Н. (1985). *Активное социально-психологическое обучение*. Л.: ЛГУ (Emelyanov, Yu. N. (1985). *Active socio-psychological training*. L.: LSU).
- Крамаренко, А. М. (2017). Формування професійної компетентності майбутнього педагога. *Наука і освіта*, 10, 188-193. (Kramarenko, A. M. (2017). Formation of professional competence of the future teacher. *Science and education*, 10, 188-193). Retrieved from: [URL:http://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/uk/articles/2017-10-doc/2017-10-st26](http://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/uk/articles/2017-10-doc/2017-10-st26).
- Кривонос, О. Б. (2002). Творчість і професійно-творчі уміння спеціаліста. *Педагогічні науки*, 285-293 (Kryvonos, O. B. (2002). Creativity and professional skills of a specialist. *Pedagogical sciences*, 285-293).
- Мірошніченко, Т. В. (2015). Психолого-педагогічні умови розвитку творчого потенціалу майбутніх учителів початкових класів засобами естетотерапі. *Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти : збірник матеріалів Міжнародної наук.-практ. інтернет-конф.*, (сс. 277-280). Вінниця: ТОВ «Нілан – ЛТД» (Miroshnichenko, T. V. (2015). Psychological and pedagogical conditions for the development of creative potential of future primary school teachers by means of aesthetic therapy. *Actual problems of formation of creative personality of the teacher in the context of continuity of preschool and primary education: collection of materials of the International scientific-practical internet conference*, (pp. 277-280). Vinnytsia: Nilan Ltd.).
- Петровская, Л. А. (1989). *Компетентность в общении*. М.: МГУ (Petrovska, L. A. (1989). *Competence in communication*. M.: MSU).
- Плотницька, О. В. (2009). *Психолого-педагогічні основи художньо-творчого розвитку особистості майбутнього вчителя* (Plotnytska, O. V. (2009). *Psychological and pedagogical bases of artistic and creative development of the future teacher's personality*). Retrieved from: <http://ea.donntu.org:8080/jspui/bitstream/123456789/10848/4/plotnicka.pdf>.
- Про організаційні заходи для запобігання поширенню коронавірусу COVID-19. Наказ № 406 Міністерства освіти і науки України (2020, 16 березня). (*About organizational measures to prevent the spread of coronavirus COVID-19. Order № 406 of the Ministry of Education and Science of Ukraine (2020, March 16)*). Retrieved from: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-organizacijni-zahodi-dlyazapobigannya-poshirennyu-koronavirusu-s-ovid-19>.
- Прутченков, А. С. (1993). *Тренинг коммуникативных учений*. М.: Новая школа (Prutchenkov, A. S. (1993). *Training of communicative sciences*. M.: New School).
- Семенова, А. В. (2006). *Развиток професійної компетентності фахівців засобами парадигмального моделювання (інтерактивний тренінг): навч.-метод. посібник*.

Одеса (Semenova, A. V. (2006). *Development of specialists' professional competence by means of paradigmatic modeling (interactive training): teaching manual*. Odessa).

Якубов, С. (2013). Упровадження елементів дистанційного навчання школярів. *Директор школи, Шкільний світ*, 2, 4-6 (Yakubov, S. (2013). Introduction of elements of distance learning of schoolchildren. *School principal, School world*, 2, 4-6). Retrieved from: <http://www.osvitaua.com/attach/3005/shj-2013-002-4-6s.pdf>.

РЕЗЮМЕ

Котелянец Юлия. Формы и методы профессиональной подготовки будущих воспитателей к формированию творчества детей старшего дошкольного возраста средствами интеграции речевой и конструктивной деятельности.

Будущий воспитатель как субъект педагогического творчества должен быть сам сформирован как творческая индивидуальность. Обеспечение междисциплинарных связей между дисциплинами различных циклов в процессе подготовки будущих воспитателей к формированию творчества детей старшего дошкольного возраста позволяет сформировать у будущих воспитателей умение интегрировать знания по различным дисциплинам. Творческому овладению педагогической деятельностью способствовали дискуссии, диспуты при обсуждении результатов выполнения творческих заданий, онлайн тренингов. Реализация интерактивного подхода в подготовке будущих воспитателей происходит на основе организации интерактивного обучения.

Ключевые слова: *будущий воспитатель, профессиональная подготовка, творчество, дистанционное образование, тренинг, дискуссия, творческие задания, интерактивный подход.*

SUMMARY

Kotelianets Yuliia. Forms and methods of future preschool teachers' professional training for the formation of senior preschool children by means of integration of speech and constructive activities.

In the conditions of European integration of scientific space and modernization of the system of higher pedagogical education there are some changes in the process of future preschool teachers' professional training. Providing interdisciplinary links between disciplines of different cycles in the process of preparation of future preschool teachers for the formation of senior preschool children's creativity allows to form future preschool teachers' ability to integrate knowledge from different disciplines. Integration can help to solve various pedagogical situations and tasks, provide mobility and flexibility in the usage of knowledge, skills and abilities to develop preschoolers' creativity during pedagogical practice. Professional training of future educators for the formation of senior preschool children's creativity begins with formation of the ability to understand the problem given by the teacher, and later to formulate it, with the development of prognostic abilities, a sense of new and desire to learn. The desire of the future educator to find new information, realize non-standard ideas, creatively master related areas of activity generates in his mind original ideas and contributes to the formation of his creative activity, which at the present stage of education is one of the leading components of the creative personality. Thus, the process of future teacher's training should be based on creative activity. The qualities necessary for creative activity, as a rule, are not given by nature, but are obtained as a result of upbringing and education. The creative activity of a student begins when he

independently searches for new ways to solve a problem, outlines new, more perfect, original directions and rational ways of solving theoretical and practical problems. Discussions and debates during the discussion of the results of creative tasks also contributed to the creative performance of pedagogical activity. New approaches to the construction of teaching methods contributed to the development of improvisation skills, planning of creative pedagogical activities, drawing up schemes of pedagogical actions and models of their implementation in the learning process.

Key words: *future preschool teacher, professional training, creativity, distance education, training, discussion, creative tasks, interactive approach.*

УДК 378.14

Наталія Маланюк

Київський коледж транспортної інфраструктури

ORCID ID 0000-0002-4321-0900

DOI 10.24139/2312-5993/2020.07/085-098

ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СТРУКТУРНИЙ АНАЛІЗ

У статті розкривається сутність готовності майбутніх фахівців залізничного транспорту до професійної діяльності. Здійснено структурний аналіз цієї дефініції. Виокремлено та проаналізовано компоненти (ціннісно-мотиваційний, когнітивний, операційно-діяльнісний, рефлексивний), їх критерії, показники та рівні сформованості готовності майбутніх фахівців залізничного транспорту до професійної діяльності. Структурний аналіз готовності майбутніх фахівців залізничного транспорту дозволяє підвищувати ефективність професійної підготовки, а також здійснювати її корекцію на різних етапах неперервної професійної освіти.

Ключові слова: *готовність до професійної діяльності, майбутні фахівці залізничного транспорту, професійна освіта, компоненти, критерії, показники, рівні.*

Постановка проблеми. Вирішення проблеми готовності молоді людини, яка закінчує певний рівень професійної освіти, до професійної діяльності є важливою суспільною проблемою. Адже кожній сфері суспільства потрібні для розвитку та ефективної діяльності кваліфіковані працівники із наявною низкою характеристик: професійна компетентність та професійна готовність до професійної діяльності.

Залізничний транспорт є центральною ланкою економічної системи кожної держави, тому він потребує фахівців-професіоналів, які здатні здійснювати професійну діяльність ефективно, удосконалюватися й розвиватися, а також розвивати галузь своєї професійної діяльності. Тому проблема готовності майбутніх фахівців залізничного транспорту є